

desingel

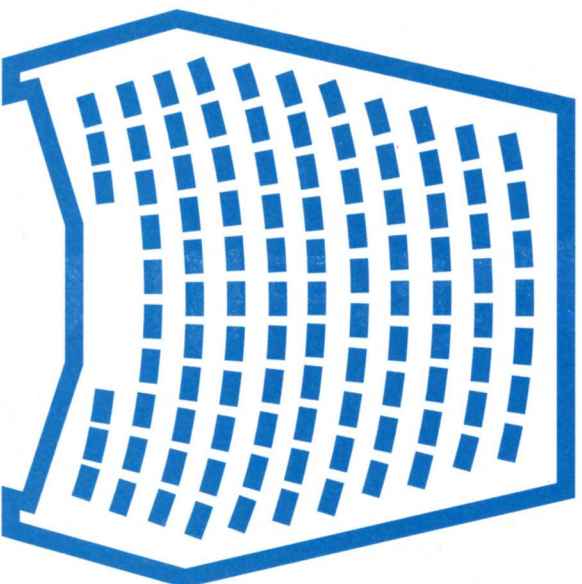
Internationale Kunstcampus

2008-2009 BLAUWEZAAL

BLINDMAN [DRUMS]

GEHEIMNISSE EINER SEELE

DO 5 FEB 2009

2008-2009 / FILM EN LIVE MUZIEK

WO 15 OKT 2008

BUSCEMI & MICHEL BISCEGLIA ENSEMBLE
DE MAN MET DE CAMERA

VR 23 JAN 2009

HERMES ENSEMBLE OLV. KOEN KESSELS
POUR VOS BEAUX YEUX

DO 5 FEB 2009

BLINDMAN [DRUMS]
GEHEIMNISSE EINER SEELE

inleiding door **Maarten Beirens, 19.15 uur, vergaderzaal**

begin concert **20.00 uur**

einde omstreeks **21.15 uur**
er is **geen pauze**

teksten programmaboekje **Maarten Beirens**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

gellieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ... betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen. Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze. Neeemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

foyer de kunsthaven

enkel open bij avondvoorstellingen in rode en/of blauwe zaal
open vanaf 18.40 uur
kleine koude of warme gerechten te bestellen vóór 19.20 uur
broodjes tot net vóór aanvang van de voorstellingen en tijdens pauzes

Hotel Ramada Plaza Antwerp (Desguinlei 94, achterzijde torengebouw ING)

► Restaurant HUGO's at Ramada Plaza Antwerp
open van 18.30 tot 22.30 uur

► Gozo-bar
open van 10 uur tot 1 uur, uitgebreide snacks tot 23 uur
deSingel aanbod: tweede drankje gratis bij afgifte van uw toegangsticket

Reclamepanelen omringen de bouwwerf van deSingel. De plaatsing van deze panelen levert extra middelen op om de bouwkosten te financieren. De toelating voor het plaatsen van de advertentiepanelen geldt voor de periode van de bouwwerken. Wij hopen op uw begrip.

BLINDMAN [DRUMS]

**YVES GOEMAERE, HANNES NIEUWLAET,
WARD DEKETELAERE, RUBEN COOMAN**
percussie
mmv. **ERIC SLEICHIM** electronics

GEHEIMNISSE EINER SEELE (1926)
filmregie **Georg Wilhelm Pabst**
hedendaagse soundtrack **Eric Sleichim**
(wereldcreatie)
coproductie **Blindman, deSingel**

software Elektronica **GRAMIE / Lyon**

met dank aan
**Max Bruckert, Brecht Beuselincx,
Veerie Vaes, Simone Van Der Eyken**

gellieve uw GSM uit te schakelen

EXPRESSIONISTISCHE FILMEN FREUDIAANSE PSYCHOLOGIE

Het principe om oude stille films met nieuw gecomponeerde live muziek te begeleiden, is een tendens die de laatste twee decenia voortdurend aan populariteit heeft gewonnen. Dat de Singel dit concert presenteert in een heuse reeks van niets anders dan dat soort live filmmuziek, is natuurlijk geen toeval. Het is daarbij goed om voor ogen te houden dat ook oorspronkelijk die stille films zo goed als steeds met muzikale begeleiding werden getoond, dat kon van solo (piano, orgel of harmonium waren populaire keuzes) tot zelfs orkestrale dimensies gaan. Maar alle recente nieuwe soundtracks bij oude films hebben doorgaans niet de ambitie om een historische reconstructie van filmmuziek uit die periode te maken, maar wel om die oude films te confronteren met hun nieuwe, eigentijdse muziktaal die ze in de live-soundtrack presenteren.

Dat die stille films uit de beginjaren van de cinema zo inspirerend zijn voor hedendaagse componisten en muzikanten, heeft veel te maken met de artistieke kwaliteiten en eigenschappen van die films zelf. In de jaren 1920 was film nog een zeer recente uitvinding en had het als kunstvorm niet de lange traditie en erfenis zoals theater, literatuur of muziek die wel hadden. De cineasten van die generatie stonden aan het begin van een lange evolutie en hadden als het ware een onontgonnen gebied voor zich, dat ze naar believen en volgens hun eigen inspiratie konden verkennen. De greetigheid waarmee zij de cinematografische mogelijkheden afdastten, was enorm. Vooral de mogelijkheden om in de filmtaal zaken te doen die in andere kunstvormen niet mogelijk waren, werden benuut: montagesprongen, camerabewegingen, superpositie van beelden en allerlei 'special effects' (met de vrij ambachtelijke technologie die toen ter beschikking was). Je kan stellen dat die generatie de basis heeft gelegd voor de beeldtaal en alle narratieve structuren die zo typisch zijn voor cinema tot op heden. In hun handen werd film stilaan een autonome kunstvorm, in plaats van een doorslagje van theater en/of literatuur, met zijn eigen visuele en narratieve conventies die op hun beurt zowel theater als literatuur zouden beïnvloeden.

Wat voor de hedendaagse kijker daarbij opvalt, is hoezeer die 'expressionistische' films van de jaren 1920, ondanks de zeer andere manier van acteren, de zwart-wit beelden, het tragere tempo, enzovoort, in wezen alle moderne aspecten van de filmtaal al in zich dragen. Sterker nog, qua beeldvoering, montage en effecten gaan enkele films uit die periode - en

zeker de experimentele films (wat 'Geheimnisse einer Seele' echter niet is) - veel verder dan de doorsnee Hollywoodfilm van vandaag. En eigenlijk is die situatie omgekeerd: van alle mogelijkheden om van de filmtaal een heel eigen kunstvorm te maken, die in de jaren '20 en '30 door de filmmakers zo creatief en vindingrijk werd uitgebouwd, is er in de mainstream cinema van vandaag maar een heel beperkt palet van mogelijkheden overgebleven. De avant-garde filmregisseur Peter Greenaway bijvoorbeeld, beklaat zich er in interviews steevast over dat de film (en dan bij uitstek de Hollywoodfilm) de kans heeft gemist om uit te groeien tot een eigen, volwassen medium.

Hoe dan ook doet de beeldtaal van de toonaangevende films uit die periode vandaag nog steeds gedurfd en fris aan, hoe gedateerd sommige elementen en onderwerpen ook mogen zijn. Allicht schuilt daarin één van de verklaringen waarom hedendaagse componisten zich zo vaak geropen voelen om een nieuwe, eigentijdse, muzikale dialoog aan te gaan met de meesterwerken uit het stille filmtijdperk.

Tot de canon van de grote cinema uit die periode, horen zeker de films van de Oostenrijkse regisseur **Georg Wilhelm Pabst** (1885-1965). Het onbetwiste meesterwerk van Pabst is 'Die Büchse der Pandora' (beter bekend onder de Engelse titel 'Pandora's Box') uit 1928, een bewerking van het gelijknamige toneelstuk van Frank Wedekind, dat trouwens ook de bron was voor Alban Bergs opera 'Lulu'. De thematiek van die film, met als hoofdpersonage een vrouw (actrice Louise Brooks werd met haar vertolking hierin een waar icoon van die periode) die zich bewust wordt van haar destructieve erotische aantrekkingskracht, sluit aan bij de groeiende fascinatie voor de seksuele driften die een mensenleven kunnen bepalen. Dit valt samen met een vrij algemene fascinatie in die periode voor de jonge wetenschap van de psychologie. De theorieën van Sigmund Freud over driften als drijvende krachten en het bestaan van een onderbewustzijn waren op dat moment nog vrij recent en genoten een steeds groeiende prestige. De psychoanalyse, de methode voor behandeling van mensen met een psychisch trauma die Freud had ontwikkeld, begon bekend te geraken en - voor zover dat van een medische therapie gezegd kan worden - succesvol onthaald te worden. De ontdekking van het bestaan van een onderbewustzijn en de aandacht voor de tekenen en symbolen die van

